

Valjak

1. Zapremina pravog valjka je 240π , a njegova visina 15. Izračunati površinu valjka. (rešenje : $P = 152\pi$)
2. Zapremina valjka je 1000π , a njegova visina 10. Izračunati površinu valjka. (rešenje : $P = 400\pi$)
3. Površina valjka je 112π , a odnos poluprečnika osnove i visine valjka je 2 : 5. Izračunati površinu omotača i zapreminu valjka. (rešenje : $M = 80\pi$, $V = 160\pi$)
4. Ako je površina valjka 48π , a površina njegovog omotača 30π , izračunati njegovu zapreminu. (rešenje : $B = 9\pi$, $r = 3$, $H = 5$, $V = 45\pi$)
5. Visina valjka je 5. Kada se njegov omotač razvije u pravougaonik, dijagonala tog pravougaonika je 13. Izračunati površinu i zapreminu tog valjka. (rešenje : $r = \frac{6}{\pi}$, $P = 60 + \frac{72}{\pi}$, $V = \frac{180}{\pi}$)
6. Osni presek valjka je kvadrat površine 144. Kolika je površina, a kolika zapremina valjka? (rešenje : $r = 6$, $H = 12$, $P = 216\pi$, $V = 432\pi$)
7. Površina valjka je 28π , a razlika visine i poluprečnika osnove tog valjka je 3. Odrediti zapreminu valjka. (rešenje : $r = 2$, $V = 20\pi$)

Kupa

8. Kolika je površina kupe čija je visina 8, a izvodnica 10. (rešenje : $r = 6$, $P = 96\pi$)
9. Izračunati zapreminu kupe ako je njena visina 6, a izvodnica 7. (rešenje : $V = 26\pi$)
10. Izračunati površinu i zapreminu kupe ako je poluprečnik osnove 3, a izvodnica 5. (rešenje : $H = 4$, $P = 24\pi$, $V = 12\pi$)
11. Odnos poluprečnika osnove i visine kupe je 3 : 4. Ako je površina omotača kupe 60π , izračunati zapreminu kupe. (rešenje : $r = 6$, $H = 8$, $V = 96\pi$)
12. Visina kupe je 12, a izvodnica je za 6 duža od poluprečnika osnove. Izračunati površinu omotača kupe. (rešenje : $M = 135\pi$)
13. Izračunati površinu i zapreminu kupe, ako je njena izvodnica 6, a izvodnica nagnuta prema ravni osnove pod uglom od:
(a) 30° , (b) 45° , (c) 60° .
(rešenje : (a) $H = 3$, $r = 3\sqrt{3}$, $P = 9\pi(3 + 2\sqrt{3})$, $V = 27\pi$, (b) $H = 3\sqrt{2}$,
 $P = 18\pi(1 + \sqrt{2})$, $V = 18\sqrt{2}\pi$, (c) $r = 3$, $H = 3\sqrt{3}$ $P = 27\pi$, $V = 9\pi\sqrt{3}$)
14. Izvodnica kupe sa ravni osnove gradi ugao od 30° . Izračunati površinu i zapreminu kupe ako je poluprečnik osnove 6. (rešenje : $P = 6\pi(6 + 4\sqrt{3})$, $V = 24\pi\sqrt{3}$)
15. Površina osnog preseka kupe je 42. Ako je visina kupe 12, izračunati njenu površinu i zapreminu. (rešenje : $r = \frac{7}{2}$, $s = \frac{25}{2}$, $P = 56\pi$, $V = 49\pi$)
16. Pravougli trougao čije su dužine kateta 2.4 i 5 obrće se oko hipotenuze. Izračunati površinu i zapreminu dobijenog obrtnog tela.

Zarubljena kupa

17. Dužine poluprečnika osnova prave zarubljene kupe su 4 i 7, a izvodnica 5. Odrediti njenu površinu i zapreminu. (rešenje: $H = 4$, $P = 120\pi$, $V = 124\pi$)
18. Izračunati površinu i zapreminu prave zarubljene kupe čije su dužine poluprečnika 2 i 6, a visina kupe 3. (rešenje: $P = 80\pi$, $V = 52\pi$)
19. Izračunati površinu i zapreminu prave zarubljene kupe čiji je poluprečnik manje osnove 2, visina 15, a izvodnica 17. (rešenje: $P = 308\pi$, $V = 620\pi$)
20. Kod prave zarubljene kupe je $r_1 : r_2 : s = 3 : 11 : 17$, a $V = 6520\pi$. Naći njenu površinu. (rešenje: $P = 1472\pi$)
21. Izračunati zapreminu prave zarubljene kupe ako je površina njenog omotača jednaka zbiru površina osnova, a poluprečnici osnova dužina $r_1 = 3$, $r_2 = 6$. (rešenje: $V = 84\pi$)
22. Površina zarubljene kupe je 506, dužine poluprečnika osnova razlikuju se za 5, a dužina izvodnice je 15. Izračunati zapreminu kupe. (rešenje: $V = 1348\pi$)
23. Izračunati površinu omotača i zapreminu zarubljene kupe, ako njena osnovica obrazuje sa ravni donje osnove ugao od 60° , a površine osnova zarubljene kupe su 25π i 64π . (rešenje: $M = 78\pi$, $V = 129\pi$)
24. Poluprečnici osnova zarubljene kupe su 20 i 10. Izvodnica je nagnuta prema ravni osnove pod uglom od 45° . Izračunati zapreminu te kupe. (rešenje: $V = \frac{7000}{3}\pi$)

Kombinovani zadaci

25. Pravougli trougao čije su katete $a = 2.4$, $b = 5$ rotira oko hipotenuze c . Izračunati površinu i zapreminu tako dobijenog tela. (rešenje: $P = 50.3$, $V = 452.387$)
26. Kraća stranica pravougaonika je 5, a dijagonala 13. Izračunati površinu i zapreminu tela koje nastaje rotacijom pravougaonika oko njegove duže stranice. (rešenje: $P = 170\pi$, $V = 300\pi$)
27. Poluprečnik osnove valjka je 6. Ako je dijagonala osnog preseka valjka 13, izračunati površinu i zapreminu pravilne trostrane prizme upisane u valjak. (rešenje: $P = 144\sqrt{3}$, $V = 135\sqrt{3}$)
28. Kupa je opisana oko pravilne četverostrane piramide. Visina piramide je 7, a zapremina 70. Izračunati izvodnicu kupe. (rešenje: $s = 8$)
29. Jednakokraki trapez sa paralelnim stranicama 7 i 15 i površinom 144 rotira oko svoje ose simetrije. Izračunati zapreminu dobijenog tela. (rešenje: $V = 457\pi$)
30. Naći površinu valjka opisanog oko kocke ivice 3. (rešenje: $P = 9(1 + \sqrt{2})\pi$)

Sfera i lopta

31. Ako se poluprečnik lopte poveća za 3, njena površina se poveća za 108π . Za koliko se povećala zapremina lopte?

rešenje: Zapremina manje lopte je 36π , zapremina veće lopte 288π , dakle zapremina se povećala za 252π .

32. U kupu poluprečnika osnove 5 i visine 12 upisana je lopta. Naći zapreminu lopte.

rešenje: $V = \frac{4000\pi}{81}$

33. U jednakostraničnu kupu je upisana lopta. Izračunati zapreminu kupe, ako je zapremina lopte $\frac{32}{3}\pi$.

rešenje: $V = 24\pi$.

34. Oko lopte poluprečnika 3 opisana je zarubljena kupa. Jedna osnova zarubljene kupe ima dva puta veću površinu od površine druge osnove. Izračunati zapreminu zarubljene kupe.

rešenje: $V = 9\pi(2 + 3\sqrt{2})$

35. Lopta površine 16π upisana je u zarubljenu kupu. Izvodnica kupe je prema ravni osnove nagnuta pod uglom od 60° . Izračunati površinu omotača ove zarubljene kupe.

rešenje: $M = \frac{64}{3}\pi$

36. Jednakostranična kupa je upisana u loptu. Izračunati površinu i zapreminu lopte ako je izvodnica kupe dužine 3.

rešenje: $P = 12\pi, V = 4\sqrt{3}\pi$